

Preporuke za promicanje i jačanje učenja zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju u Europi te primjeri dobre prakse

---

Edited book / Urednička knjiga

Publication status / Verzija rada: **Published version / Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)**

Publication year / Godina izdavanja: **2020**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:186:298694>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-25**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Humanities and Social Sciences - FHSSRI Repository](#)

Preporuke za
promicanje i jačanje
učenja zalaganjem u
zajednici u visokom
obrazovanju u
Europi te primjeri
dobre prakse

Co-funded by the
Erasmus+ programme
of the European Union

Alžbeta Brozmanová **GREGOROVÁ**
Tatiana **MATULAYOVÁ**
Lenka **TKADLČÍKOVÁ**
Vojtech **VODSEĎÁLEK**
Alina Simona **RUSU**
Carmen **COSTEA-BĂRLUȚIU**
Magdalena **FELLNER**
Attila **PAUSITS**
Florian **REISKY**
Bojana Ćulum **ILIĆ**
Lara **JELENC**
Thomas **SPORER**
Tanja **KOHN**
Katarína **KURČÍKOVÁ**
Robert **SABO**
Michael **ŠAVRNOCHOVÁ**
Jana **ŠOLCOVÁ**
Lívia **NEMCOVÁ**
Zuzana **HEINZOVÁ**

2020

**Recommendations for Promoting and Strengthening Service-learning
in European Higher Education and Good Practice Examples**

1. Edition – Rijeka, Faculty of Humanities and Social Sciences in Rijeka, 2020.
ISBN 978-953-361-009-2

External reviewers:

Nena Rončević, Croatia
Jakub Doležel, Czech republic
Michaela Skyba, Slovakia
Mihai-Bogdan Iovu, Romania
Filiz Keser Aschenberger, Austria
Claudia Leitzmann, Germany

Proofreading:

Vedrana Baretić

Design:

Marko Butorac

These recommendations and good practice examples have been created as a part of the project “Service-Learning in higher education – fostering the third mission of universities and civic engagement of students” Acronym: SLIHE.

The project is implemented by Matej Bel University (Slovakia), Universitatea Babeş Bolyai (Romania), Univerzita Palackeho in Olomouc (Czech Republic), Sveučilište u Rijeci Filozofski Fakultet u Rijeci (Croatia), Universitaet Fuer Weiterbildung Krems (Austria), Katholische Universität Eichstatt – Ingolstadt (Germany) with associated partners Center for the Development of Learning Service in Latin America (Argentina), International Association “Open Interactive School” Non-profit organization (Bosnia and Herzegovina) and funded by the European Union under the Erasmus+ Program, under the contract number: 2017-1-SK01-KA203-035352

The European Commission’s support for the production of this publication does not constitute an endorsement of its content, which reflects only the views of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which might be made of the information contained herein.

Project partners

Palacký University
Olomouc

2020

**Preporuke za promicanje i jačanje
učenja zalaganjem u zajednici u visokom
obrazovanju u Europi te primjeri dobre
prakse (prijevod s engleskog jezika)**

1. Izdanje – Rijeka, Faculty of Humanities
and Social Sciences in Rijeka, 2020.

ISBN 978-953-361-009-2

Izdavač:

Filozofski fakultet u Rijeci
Sveučilišna avenija 4
HR – Rijeka 51000

Za izdavača:

Izv. prof. dr. sc. Ines Srdoč-Konestra

Urednici:

Izv. prof. dr. sc. Bojana Čulum Ilić
Izv. prof. dr. sc. Lara Jelenc
Matia Torbarina

Prijevod i lektura teksta:

Vedrana Baretić

Recenzenti:

Nena Rončević, Hrvatska
Jakub Doležel, Češka
Michaela Skyba, Slovačka
Mihai-Bogdan Iovu, Rumunjska
Filiz Keser Aschenberger, Austrija
Claudia Leitzmann, Njemačka

Dizajn:

Marko Butorac

Preporuke i primjeri dobre prakse rezultat su projekta „Service learning in higher education – fostering the third mission of universities and civic engagement of students (SLIHE)“. Projekt provode Matej Bel University (Slovačka), Universitatea Babeș Bolyai (Rumunjska), Univerzita Palackeho v Olomouci (Češka Republika), Filozofski Fakultet u Rijeci (Hrvatska), Universitaet Fuer Weiterbildung Krams (Austrija), Katholische Universität Eichstätt – Ingolstadt (Njemačka), uz partnere Center for the Development of Learning Service in Latin America (CLAYYS, Argentina), International Association “Open Interactive School” - Non-profit organization (Bosna i Hercegovina) te je financiran od strane Europske unije kroz program Erasmus+ pod brojem: 2017-1-SK01-KA203-035352.

Mišljenja navedena u ovoj monografiji označavaju mišljenja autora i ne odražavaju nužno stajališta Europske komisije te ona ne može biti odgovorna za buduću uporabu navedenih informacija.

Partneri projekta

Projektni tim SLIHE sa zadovoljstvom predstavlja preporuke za daljnje promicanje i jačanje pedagogije učenja zalaganjem u zajednici u ustanovama iz sustava visokog obrazovanja u Europi. Preporuke su rezultat zajedničke inicijative i suradnje sudionika na projektu sa sveučilišta iz šest različitih partnerskih država – Austrije, Hrvatske, Češke Republike, Njemačke, Rumunjske i Slovačke – s ciljem promicanja učenja zalaganjem u zajednici kao pedagogije poučavanja i učenja na Europskom prostoru visokog obrazovanja.

Preporuke su namijenjene ključnim skupinama dionika: (I) sveučilišta, fakulteti, odsjeci, (II) fakultetski / nastavni kadar, (III) studenti, (IV) organizacije iz zajednice, te (V) značajni nacionalni i europski dionici iz područja visokog obrazovanja.

Preporuke se temelje na dokazima i ključnim projektnim aktivnostima:

- Iskustva projektnih partnera tijekom procesa nastanka i provjere učinaka projekta SLIHE (dva priručnika: „Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju – Kurikulum za edukaciju profesora i priručnik za edukatore“ i „Učenje zalaganjem u zajednici za profesore u visokom obrazovanju“).
- Zapažanja projektnih partnera tijekom procesa edukacije fakultetskog kadra i pružanja mentorske podrške.
- Preporuke prikupljene tijekom raznih multiplicirajućih događanja – organiziranih radionica i panel rasprava na konferencijama iz područja visokog obrazovanja (npr. Europska konferencija o učenju zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju).

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju Preporuke za sveučilište // fakultet // odsjek

---

- Prepoznajte učenje zalaganjem u zajednici kao inovativnu strategiju i pedagogiju poučavanja i učenja temeljenu na zajednici u važnim strateškim dokumentima sveučilišta, posebice onima koji su usredotočeni na kvalitetu nastave te povezanost nastave i istraživanja (učenje zalaganjem u zajednici kao model primijenjene nastave i istraživanja).

- Razvijte strategiju za integraciju učenja zalaganjem u zajednici u visokoškolsku nastavu i stvorite poveznicu s institucionalnim strateškim pravcima.

- Motivirajte rukovodstvo fakulteta / odsjeka da uvrsti učenje zalaganjem u zajednici u svoje strateške dokumente.

- Uvrstite učenje zalaganjem u zajednici u javne objave i vrijednosti sveučilišta – sveučilište može objaviti metode za postizanje „treće misije“ popraćene prezentacijom svih prednosti pedagogije učenja zalaganjem u zajednici za sveučilište, studente i zajednicu.

- Osnujte ured / centar za rukovođenje i provođenje aktivnosti učenja zalaganjem u zajednici – međunarodni primjeri pokazuju važnost postojanja središnjega prostora za koordinaciju različitih aktivnosti vezanih za uspješnu integraciju učenja zalaganjem u zajednici (npr. razmjestaj studenata, kreditiranje aktivnosti učenja zalaganjem u zajednici, komunikacija s partnerima iz zajednice). Preporučuje se najmanje jedno radno mjesto s punim radnim vremenom za koordiniranje aktivnosti učenja zalaganjem u zajednici.

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju Preporuke za sveučilište // fakultet // odsjek

- Osigurajte kontinuirano stručno usavršavanje namijenjeno visokoškolskim profesorima – za provođenje učenja zalaganjem u zajednici kao inovativne pedagogije poučavanja i učenja potrebna je prethodna edukacija. Kroz sustavno omogućavanje obrazovnih prilika, sveučilišta ulažu u stvaranje zajednice učenja zalaganjem u zajednici i motiviranih profesora.

-
- Potičite suradnju između različitih fakulteta i / ili odsjeka – projekti učenja zalaganjem u zajednici mogu biti interdisciplinarni te je stoga suradnja profesora različitih disciplinarnih usmjerenja poželjna.

- Osigurajte stručnu pomoć za profesore koji žele preobraziti svoja predavanja kroz uporabu modela / pedagogije učenja zalaganjem u zajednici (npr. pomoć pri pisanju kurikuluma, gotovi modeli / predlošci, nacionalni i međunarodni primjeri dobre prakse i preporuke za aktivnosti učenja zalaganjem u zajednici,iskusni kolege mentori).

-
- Omogućite studentima redovnu i kontekstualiziranu edukaciju vezanu za učenje zalaganjem u zajednici.

-
- Povećajte fleksibilnost kurikuluma kako biste osigurali (potpunu) integraciju sastavnica učenja zalaganjem u zajednici.

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju

Preporuke za sveučilište // fakultet // odsjek

- Dogovorite sveučilišnu / institucionalnu politiku vrednovanja kolegija učenja zalaganjem u zajednici i izračuna nastavne norme – kolegiji učenja zalaganjem u zajednici mogu u kurikulumu / nastavnom programu biti označeni posebnim kodom kako bi studenti lakše prepoznali sadržaj pojedinačnih kolegija tijekom odabira izbornih kolegija. Također, možete za kolegije učenja zalaganjem u zajednici odrediti višu normu (npr. ako uobičajena nastavna norma iznosi 2 sata, kolegiji učenja zalaganjem u zajednici mogli bi imati normu od 2.5 sata).
- Uvrstite učenje zalaganjem u zajednici u postupak / obrasce za evaluaciju kao indikator kvalitete nastave – evaluacija kolegija učenja zalaganjem u zajednici kao dio unutarnjeg sustava osiguranja kvalitete (studentske evaluacije) – npr. u obrascima za evaluaciju navedite pitanja o interaktivnim metodama poučavanja, prisustvu neformalnih metoda poučavanja te zadovoljstvu studenata postignutim ishodima.
- Uključite učenje zalaganjem u zajednici u godišnje kriterije / izvještaje o samovrednovanju za akademski kadar.
- Definirajte odgovarajuće / raznolike poticaje i sustave nagrađivanja s ciljem promicanja politike za poticanje profesora koji integriraju učenje zalaganjem u zajednici i interaktivne metode poučavanja u nastavu. Na taj način odat ćete priznanje njihovom radu na stvaranju platformi za poučavanje i učenje temeljenih na zajednici.
- Osigurajte sustav financiranja za podupiranje istraživanja učenja zalaganjem u zajednici i objavljivanja znanstvenih radova u specijaliziranim časopisima. Predstavite profesorima mogućnost provođenja primijenjenog istraživanja na temu učenja zalaganjem u zajednici te pristup financijskim sredstvima namijenjenima istraživačkim stipendijama, npr. HORIZON 2020.

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju

Preporuke za sveučilište // fakultet // odsjek

- Razvijte mrežnu platformu koja će služiti kao baza podataka o profesorima koji provode kolegije učenja zalaganjem u zajednici – takva baza podataka može omogućiti raznim dionicima iz zajednice da saznaju nešto više o sveučilišnim profesorima koji su zainteresirani za ostvarivanje suradnje s organizacijama iz zajednice.
- Pratite kvalitetu partnerstva između sveučilišta i zajednice te studentskog zalaganja u zajednici s ciljem povećanja vidljivosti učinka učenja zalaganjem u zajednici u kontekstu sveučilišnog doprinosa lokalnom / regionalnom razvoju (kao indikator promotivne djelatnosti).
- Pratite kolegije / projekte učenja zalaganjem u zajednici i obilježite njihov uspjeh, npr. jednom tijekom akademske godine organizirajte događanje poput Sveučilišnog dana / festivala posvećenoga učenju zalaganjem u zajednici s ciljem poticanja umrežavanja studenata, profesora, nevladinih organizacija i raznih članova zajednice te povećavanja vidljivosti projekata učenja zalaganjem u zajednici na sveučilištu (medijska popraćenost, popraćenost na društvenim mrežama).
- Istraživanja pokazuju da je korisno po završetku svake akademske godine organizirati događanja na razini fakulteta / odsjeka namijenjena profesorima tijekom kojih oni mogu promišljati o stečenom iskustvu, posebice iskustvu vezanom za učenje zalaganjem u zajednici, te razmijeniti ideje o načinima unaprjeđenja nastave na odsjeku / ustanovi i promicanju učenja zalaganjem u zajednici kao mehanizma za poboljšanje kvalitete nastave.

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju Preporuke za sveučilišne profesore // akademski (nastavni) kadar

Preporuke vezane za individualno stručno usavršavanje

- Ako nemate prethodno iskustvo vezano za učenje zalaganjem u zajednici, preporučuje se sudjelovanje u edukacijskim radionicama na temu učenja zalaganjem u zajednici.
-

- Postoje specijalizirani (međunarodni) časopisi o učenju zalaganjem u zajednici te razne pedagogije temeljene na zajednici – nadogradite svoje znanje kroz praćenje recentnih istraživanja i studija slučaja.

- Ako Vaša ustanova ne nudi mogućnost stručnog usavršavanja, pokušajte saznati primjenjuju li Vaši iskusniji kolege učenje zalaganjem u zajednici unutar svog disciplinarnog područja i povežite se s njima.
-

- Ako već imate iskustvo u provođenju učenja zalaganjem u zajednici, ponudite svoje mentorstvo drugim profesorima / kolegama koji ga tek počinju primjenjivati. Kontinuirano promišljanje o iskustvu vezanom za učenje zalaganjem u zajednici na meta razini može pridonijeti razvoju „znanstvenog načina razmišljanja“ koje promatra učenje zalaganjem u zajednici kao model za integraciju primijenjene nastave i istraživanja.

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju Preporuke za sveučilišne profesore // akademski (nastavni) kadar

Preporuke vezane za kolegij i integraciju učenja zalaganjem u zajednici

---

- Ako ste se tek počeli baviti učenjem zalaganjem u zajednici, slijedite strategije „manje je više“ i „malo je lijepo“, tj. započnite s izbornim kolegijima i / ili manjim zadacima ili s hibridnom inačicom (npr. kombinirajte mrežni i terenski rad) dok ne izgradite iskustvo.
-

- Educiranje o učenju zalaganjem u zajednici može Vam pomoći da povećate svoju osviještenost o razlikama između učenja zalaganjem u zajednici i drugih tipova aktivnosti temeljenih na zajednici.

- Posvetite vrijeme upoznavanju s ulogom refleksije u kolegijima o učenju zalaganjem u zajednici jer ona je ključni element koji omogućuje preobrazbu studentskog iskustva u značajnu priliku za učenje.
-

- Detaljno isplanirajte svoje kolegije, posebice studentsko djelovanje. Istraživanja pokazuju da idealna struktura kolegija sadrži kombinaciju dva semestra (npr. teorijska priprema tijekom jednog semestra i provedba projekta učenja zalaganjem u zajednici tijekom drugog semestra).

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju Preporuke za sveučilišne profesore // akademski (nastavni) kadar

- Razmjenjujte projekte i ideje o učenju zalaganjem u zajednici unutar određenih tematskih i / ili zemljopisnih područja na interdisciplinarnan način – cilj je proširiti suradnju, a ne izolirati projekte / kolegije o učenju zalaganjem u zajednici isključivo unutar istih disciplinarnih područja.
- Korisno je udružiti se s ostalim kolegama tijekom osmišljavanja projekta učenja zalaganjem u zajednici, posebice ako ste početnik kada je riječ o pedagogiji učenja zalaganjem u zajednici. Možete surađivati s kolegama s Vašeg odsjeka i / ili iz Vaše discipline ili s kolegama iz drugih disciplina, a ta suradnja može rezultirati višestrukim perspektivama kada je riječ o odabranoj temi / projektu.
- Imajte na umu da će (tradicionalna) uloga profesora biti transformirana unutar projekta učenja zalaganjem u zajednici te će postati bliža ulozi koordinatora, moderatora i / ili mentora.
- Neprekidno provodite evaluaciju kolegija i shodno rezultatima radite prilagodbe.
- Učinak Vašeg projekta učenja zalaganjem u zajednici može biti popraćen istraživanjem (longitudinalno istraživanje) koje može biti objavljeno u raznim časopisima specijaliziranim za pedagogiju temeljenu na zajednici.

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju Preporuke za sveučilišne profesore // akademski (nastavni) kadar

Preporuke vezane za studente

- Pomozite studentima da prilikom učenja svoj način razmišljanja prilagode učenju zalaganjem u zajednici. Studenti možda imaju raznolika volonterska iskustva, ali učenje zalaganjem u zajednici posebna je pedagogija koja povezuje kurikulum i ishode učenja sa studentskim djelovanjem. Jako je važno da studentima na početku kolegija predstavite pedagogiju učenja zalaganjem u zajednici.

- Tijekom provođenja kolegija / projekta učenja zalaganjem u zajednici, uloga profesora ujedno je i uloga koordinatora, moderatora i / ili mentora. Pružite svojim studentima vodstvo i potrebnu potporu. Imajte na umu da je nekim studentima potrebno više usmjeravanja, posebice kada je riječ o refleksiji. O tome je potrebno voditi računa i prilikom sparivanja studenata s partnerima iz zajednice.

-
- Studenti na početku projekta učenja zalaganjem u zajednici često imaju visoka očekivanja i vrlo su idealistični. Važno je s njima otvoreno razgovarati o stvarnim mogućnostima kada je riječ o rješavanju određenih pitanja i problema. Objasnite studentima koliko je složen zadatak postići snažan utjecaj na zajednicu unutar jednog semestra ili čak dva semestra. Radite s njima na „postavljanju temelja“ za učenje zalaganjem u zajednici te objasnite da postoji mogućnost provođenja novih projekata s organizacijama iz zajednice nakon završetka inicijalnog projekta.

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju Preporuke za sveučilišne profesore // akademski (nastavni) kadar

- Pratite akademski i društveni uspjeh studenata koji sudjeluju u kolegijima / projektima učenja zalaganjem u zajednici. Pokušajte angažirati bivše studente, posebice ako su zaposleni u organizacijama / ustanovama čije je djelovanje usklađeno s Vašim kolegijima.
- Ako ste početnik kada je riječ o pedagogiji učenja zalaganjem u zajednici, moglo bi biti korisno surađivati s kolegama i podijeliti odgovornost provođenja projekta, posebice kada je riječ o konzultacijama za studente.
- Pozovite profesore / kolege da prisustvuju terenskom radu tijekom učenja zalaganjem u zajednici kako bi svjedočili postignućima studenata.
- Pomozite studentima da shvate razliku između učenja zalaganjem u zajednici i drugih oblika aktivnosti djelovanja u zajednici. Potrebno je objasniti razliku između učenja zalaganjem u zajednici i volontiranja te mogućnosti tranzicije iz volontiranja u učenje zalaganjem u zajednici.

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju Preporuke za sveučilišne profesore // akademski (nastavni) kadar

- Osvijestite važnost suradnje među studentima. Važno je da oni nauče kako surađivati s raznim dionicima. Različite generacije mogu imati različita očekivanja. Neki studenti / sudionici možda će imati više iskustva od drugih, što može biti izazov pri organiziranju kolegija o učenju zalaganjem u zajednici.

  - Predstavite studentima nacionalne i međunarodne primjere kolegija / projekata učenja zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju.

  - Osvijestite među studentima važnost prijenosa znanja i vještina. Koristeći se metodama refleksije, pokažite studentima da mogu prenijeti znanje stečeno kroz učenje zalaganjem u zajednici na druga područja poput osobnog i profesionalnog razvoja.
- Dopustite studentima da izgrade vlastitu odgovornost. Podsjetite ih da su oni ključne sastavnice projekta učenja zalaganjem u zajednici te da je uloga profesora da pružaju vodstvo i potporu.

  - Osmislite ostvariv plan za projekt učenja zalaganjem u zajednici, definirajte realistične ciljeve, slijedite plan i objasnite studentima važnost pravovremenog dovršavanja svih zadataka. Recite studentima da su njihovo osobno zalaganje i komunikacija u timu ključni za uspjeh projekta.

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju Preporuke za sveučilišne profesore // akademski (nastavni) kadar

- Definirajte realističan vremenski okvir i očekivanja kada je riječ o vremenu koje je potrebno uložiti u projekt učenja zalaganjem u zajednici. Studenti ne bi trebali podcijeniti koliko vremena i energije projekt zahtijeva. Iako na početku projekta studenti pokazuju entuzijazam za grupne projekte koji im omogućuju povezivanje teorije i prakse, učenje zalaganjem u zajednici nekima od njih može oduzimati previše vremena.
- Izbjegavajte opterećivanje studenata s previše projekata učenja zalaganjem u zajednici. Provedba učenja zalaganjem u zajednici otvara pitanje koordinacije između raznih kolegija unutar studijskoga programa. Nije moguće da svaki kolegij sadrži učenje zalaganjem u zajednici kao komponentu bez jasno definiranih postupaka i strategija upravljanja vremenom. U nekom trenutku studenti bi mogli biti preopterećeni i postati manje produktivni i motivirani.
- Razgovarajte sa studentima o tome koje (društvene) mreže mogu biti razvijene kroz kolegije / projekte učenja zalaganjem u zajednici i koje prednosti ostvarene jer učenje zalaganjem u zajednici otvara razna vrata za suradnju s partnerima iz zajednice koji bi mogli postati njihovi budući poslodavci.
- Otvoreno razgovarajte sa studentima o mogućnosti da će naići na poteškoće tijekom provedbe učenja zalaganjem u zajednici i objasnite im s kim mogu razgovarati kada se nađu pred izazovom.
- Imajte na umu da ste upravo Vi jedan od najvažnijih elemenata kada je riječ o motiviranju studenata da sudjeluju u učenju zalaganjem u zajednici. Istraživanja pokazuju da pri tome vrlo važnu ulogu ima profesorova osobnost, kao i njegova / njezina motivacija, osobno građansko djelovanje, kontakti u zajednici i entuzijazam.

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju Preporuke za sveučilišne profesore // akademski (nastavni) kadar

Preporuke vezane za partnere iz zajednice (organizacije, ustanove, tvrtke, jedinice lokalne samouprave...)

- Predani partneri iz zajednice jako su važni za uspjeh projekata učenja zalaganjem u zajednici, tako da je ključno znati s kim ćete surađivati. Upoznajte potencijalne partnere iz zajednice, njihove mogućnosti i izazove.
- Ako nemate institucionalnu potporu za pronalazak odgovarajućih partnera iz zajednice, pokušajte iskoristiti vlastito iskustvo, mreže, efekt grude snijega te studentske prijedloge.

- Objasnite razliku između volontiranja, stručne prakse i učenja zalaganjem u zajednici – važno je da organizacije iz zajednice znaju razliku kako bi znale prilagoditi očekivanja vezana za vlastitu ulogu te ulogu studenata i njihove mogućnosti.
-

- Pokušajte omogućiti prilike za edukaciju namijenjene partnerskim organizacijama kako bi one mogle naučiti nešto više o pedagogiji učenja zalaganjem u zajednici.
-

- Predstavite partnerskim organizacijama nacionalne i međunarodne primjere kolegija / projekata učenja zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju.

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju Preporuke za sveučilišne profesore // akademski (nastavni) kadar

- Uključite svoje partnere iz zajednice u procjenu potreba, planiranje kolegija te posebice planiranje studentskih zadataka.

  - Pojasnite očekivanja i ciljeve jer će se oni možda razlikovati od izvorne ideje učenja zalaganjem u zajednici (ono nije besplatna usluga koju pruža sveučilište), ali i potrebnu razinu sudjelovanja koja će možda biti viša od očekivane, posebice uzimajući u obzir vremenski okvir.

  - Razgovarajte o vremenskom rasporedu jer se ritam akademske godine neće nužno poklapati s organizacijskim rasporedom.

  - Imenujte kontakt osobu u partnerskoj organizaciji kojoj ćete se Vi i studenti uvijek moći obratiti.
- Važno je održavati stalnu poslovnu komunikaciju. Najčešći razlog neuspjeha projekta učenja zalaganjem u zajednici je prevelik broj nesporazuma.

  - Dodijelite stvarne uloge (npr. tutori, mentori) predstavnicima organizacija iz zajednice, kao i „moć“ da sudjeluju u planiranju kolegija i projekta učenja zalaganjem u zajednici jer to može povećati njihovu motivaciju – njima je važno da imaju utjecaj i odgovornost kada je riječ o učenju i refleksiji studenata.

  - Budite kulturalno osjetljivi i prije početka projekta razgovarajte o jeziku i običajima partnera iz zajednice.

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju Preporuke za sveučilišne profesore // akademski (nastavni) kadar

- Omogućite partnerima iz zajednice zajedničku refleksiju unutar kolegija te s ostalim skupinama.

  - Vodite detaljnu dokumentaciju o aktivnostima i sudjelovanju partnera iz zajednice.

  - Održavajte kontakt s partnerima iz zajednice te gradite dugoročna partnerstva koja počivaju na povjerenju.

  - Radite s njima, a ne za njih.

  - Identificirajte kakva očekivanja imaju partnerske organizacije kada je riječ o njihovoj ulozi u određenom kolegiju i projektu učenja zalaganjem u zajednici.
- Pokušajte organizirati događanje poput doručka s organizacijama iz zajednice koje su zainteresirane za suradnju na projektima učenja zalaganjem u zajednici: Koji su njihovi problemi? Kojim pitanjima se bave i pokušavaju ih riješiti? Kako vide ulogu sveučilišta u rješavanju tih pitanja?

  - Važno je pozvati predstavnike organizacija iz zajednice na sveučilište (kampus) kako bi se upoznale sa stvarnim namjerama sveučilišta – ponekad će snažniji dojam ostaviti poziv organizacijama da posjete sveučilište nego organiziranje svih aktivnosti u prostorima organizacija iz zajednice. Otvorenost sveučilišta može snažno djelovati na organizacije iz zajednice – ona gradi osjećaj pripadanja kod organizacija iz zajednice te dojam da ih sveučilište vidi kao istinske partnere i suradnike.

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju Preporuke za sveučilišne profesore // akademski (nastavni) kadar

- Istaknite prednosti koje sudjelovanje u projektima učenja zalaganjem u zajednici nosi organizacijama iz zajednice. Studentsko volontiranje (po završetku projekta) može biti dodana vrijednost te motivator i pokretač za organizacije.
- Slavite zajednički rad i definirajte sustav / postupke / praksu nagrađivanja namijenjene partnerima iz zajednice. Promovirajte zajedničko djelovanje u medijima jer biste na taj način mogli privući druge organizacije na sudjelovanje.
- Analizirajte mogućnosti za provođenje novih projekata s partnerima iz zajednice.
- Povežite se s bivšim studentima kada započnu raditi u organizacijama čije je djelovanje pogodno za suradnju na projektima učenja zalaganjem u zajednici – suradnja s bivšim studentima mogla bi biti odličan prvi korak pri predstavljanju učenja zalaganjem u zajednici (novim) generacijama studenata.
- Koristite partnerske sporazume ili memorandume o razumijevanju pri dogovaranju suradnje na kolegijima / projektima učenja zalaganjem u zajednici.

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju

Preporuke za studente

- Budite otvoreni za nove i inovativne pedagogije poučavanja i učenja.

  - Upoznajte se s pedagogijom učenja zalaganjem u zajednici te nacionalnim i međunarodnim primjerima dobre prakse.

  - Budite spremni preuzeti svoj dio odgovornosti.
- Postavite realistične ciljeve, slijedite plan i izvršite svoje zadatke na vrijeme. Vaše osobno zalaganje i komunikacija u timu ključni su za uspjeh projekta.

  - Slijedite kodekse ponašanja unutar organizacija. Možda ćete sudjelovati na projektima tijekom kojih će Vaša diskrecija biti od velike važnosti.

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju

Preporuke za studente

- Prijavite sve probleme i poteškoće unaprijed / na vrijeme.

- Imajte na umu da je u projekte učenja zalaganjem u zajednici potrebno uložiti mnogo vremena, tako da su Vaše organizacijske vještine vrlo važne.

- Osvijestite da postoji mogućnost neuspjeha koji će biti prilika za učenje. Neuspjeh je također važno životno i poslovno iskustvo. On je dio procesa učenja.

- Radite na izgradnji vlastitih društvenih mreža i povežite se s partnerskim organizacijama jer će one možda biti Vaši budući poslodavci.

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju Preporuke za organizacije iz zajednice // dionike

- Budite otvoreni za sudjelovanje u novim i inovativnim pedagogijama poučavanja i učenja.

  - Ako imate prethodno iskustvo sudjelovanju na projektima učenja zalaganjem u zajednici, podijelite svoje misli, izazove i strahove s akademikima prije nego što započnete suradnju na novom projektu učenja zalaganjem u zajednici.

  - Upoznajte se s pedagogijom učenja zalaganjem u zajednici te nacionalnim i međunarodnim primjerima dobre prakse. Posebnu pozornost obratite na proces mentorstva studenata jer partneri iz zajednice često podcijene njegovu složenost i količinu vremena koju je potrebno uložiti.
- Uvrstite sudjelovanje na projektu učenja zalaganjem u zajednici u svoj hodogram i budžet.

  - Budite spremni preuzeti svoj dio odgovornosti tijekom svake faze kolegija / projekta učenja zalaganjem u zajednici.

  - Ostvarivanje suradnje sa sveučilištima može biti dugotrajno. Imajte strpljenja.

  - Usklađivanje kalendara akademske godine te projekata i aktivnosti koje organizacija provodi često predstavlja izazov. Imajte to na umu prilikom planiranja projekta učenja zalaganjem u zajednici.

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju Preporuke za organizacije iz zajednice // dionike

- Kolegiji se najčešće provode tijekom jednog semestra, što znači da ćete možda imati samo 10-15 tjedana za implementaciju projekta učenja zalaganjem u zajednici. Ako ste zainteresirani za dugoročne projekte i suradnju, podijelite tu informaciju s akademikima i pokušajte zajedno isplanirati suradnju.
- Imajte na umu da ćete se morati prilagoditi učestalosti izmjene studenata ako želite nastaviti suradnju na projektima učenja zalaganjem u zajednici. Takva prilagodba može biti izazov za Vas, Vašu organizaciju i / ili Vaše korisnike.
- Provedite procjenu potreba prije početka kolegija / projekta učenja zalaganjem u zajednici te podijelite svoje stručno znanje o određenim pitanjima.
- Uključite se u planiranje kolegija / projekta učenja zalaganjem u zajednici, posebice u osmišljavanje studentskih zadataka.
- Sudjelujte u evaluaciji kolegija / projekta učenja zalaganjem u zajednici na kritički i konstruktivan način – Vaš doprinos mogao bi imati ključan utjecaj na (ponovno) definiranje kolegija.
- Odaberite jednu osobu iz organizacije koja će preuzeti ulogu koordinatora. Osigurajte profesorima i studentima pouzdanu točku za komunikaciju i raspravu o raznim (zahtjevnim) pitanjima.

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju Preporuke za organizacije iz zajednice // dionike

- Definirajte i jasno predstavite pravila o radu koja će biti usklađena s vrijednostima Vaše organizacije, posebice ako postoje neka službena pitanja koja zahtijevaju diskreciju studenata ili čuvanje profesionalnih tajni. Ako postoje takvi slučajevi, zamolite akademike i / ili studente da potpišu ugovore / memorandume o razumijevanju.
- Ako će studenti boraviti u Vašoj organizaciji, osigurajte sva sredstva potrebna za uspješno izvođenje njihovih zadataka (npr. prostor za rad, računalo, telefone, radni materijal).
- Promovirajte suradnju sa sveučilištima unutar svoga kruga suradnika (npr. drugih organizacija / ustanova) jer bi ih to moglo privući da u budućnosti sudjeluju u kolegijima / projektima učenja zalaganjem u zajednici.
- Promovirajte svoju suradnju sa sveučilištima među svojim donatorima, sponzorima i pristašama jer bi je oni mogli percipirati kao dodanu vrijednost kada je riječ o Vašim aktualnim projektima / aktivnostima.

Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju Preporuke za nacionalne i (važne) europske dionike

- Utvrdite mehanizme kojima ćete poticati razvoj svijesti o potencijalu koje učenja zalaganjem u zajednici ima unutar koncepta pedagogije učenja koja stavlja studenta u središte zbivanja – npr. uvrštavanje učenja zalaganjem u zajednici kao korisne nastavne strategije u razne službene dokumente Europske unije vezane za visokoškolsko učenje i poučavanje (npr. gradite poveznice sa studentskim djelovanjem, društvenom uključenosti).
- Podupirite nacionalne i europske formalne i neformalne mreže koje promiču učenje zalaganjem u zajednici kao inovativnu pedagogiju učenja i poučavanja.
- Uvrstite učenje zalaganjem u zajednici u sporazume o suradnji visokoobrazovnih ustanova.

Uz preporuke koje su pred vama, predstavljamo vam i niz **primjera dobre prakse integracije modela učenja zalaganjem u visokoškolsku nastavu**, koji se provode na sveučilištima iz šest partnerskih zemalja na SLIHE projektu - Austrije, Češke, Hrvatske, Njemačke, Rumunjske i Slovačke. Primjeri su prikupljeni i predstavljeni s ciljem promicanja modela učenja zalaganjem u zajednici u prostoru europskog visokog školstva. Neki od primjera su tek započete inicijative i suradnje, dok se neki uspješno provode već duži niz godina. Nadamo se kako će vas ovi primjeri potaknuti na promišljanje o promjenama u visokoškolskoj nastavi, dati ideju za neke nove aktivnosti na vašim kolegijima, a možda i osmišljavanje kolegija koji počiva na modelu učenja zalaganjem u zajednici, ili vas povezati s našim timom i kolegama na sveučilištima čiji su primjeri predstavljeni.

Spomenutim primjerima, kao i preporukama, možete pristupiti putem naše projektne mrežne stranice.

UČENJE ZALAGANJEM U ZAJEDNICI
PREPORUKE I PRIMJERI DOBRE PRAKSE

slihe

2020